

zachráňme KULTÚRU

Vážený pán Igor Matovič, predseda vlády Slovenskej republiky,
Vážený pán Richard Sulík, podpredseda vlády a minister
hospodárstva Slovenskej republiky,
Vážená pani Veronika Remišová, podpredsedníčka vlády pre
investície a informatizáciu Slovenskej republiky,
Vážená pani Natália Milanová, ministerka kultúry Slovenskej
republiky,

dovoľujeme si Vám zaslať Výzvu národným vládam, ktorú pripravila
Medzinárodná sieť pre súčasné scénické umenie IETM.

Zachráňme umenie – Výzva národným vládam

International network for contemporary performing arts

avec le soutien de

European
Dancehouse
Network

European Network
Circus and Street Arts

ETC
EUROPEAN
THEATRE
CONVENTION

EUROPEAN
FESTIVALS
ASSOCIATION

*Túto výzvu pripravila Medzinárodná sieť pre súčasné scénické umenie IETM
a signatárami sú významné európske siete a platformy: Circostrada, Európsky
divadelný dohovor (ETC), IN SITU, Európska sieť tanečných domov (EDN)
a Európska asociácia festivalov (EFA).*

Od vypuknutia korona pandémie čelí obrovská časť globálnej populácie – ľudia rôzneho pôvodu, veku, hodnôt a sociálnych podmienok – náhlemu prerušeniu bežného života. Živé stretnutia sú regulované a obmedzené. Niektorí ľudia majú neočakávané finančné ťažkosti, iní trpia zdravotnými problémami a úzkosťami. To všetko, v spojení s veľkou neistotou z budúcnosti, vytvára obrovskú sociálnu núdzu, ktorá zanechá nezmazateľnú stopu na našej spoločnosti.

Ako je bežné v časoch nepokojov, ľudia sa uchylujú ku kultúre: literatúra, hudba, film, fotografia, virtuálne múzeá, tanečné a divadelné predstavenia prenášané online alebo iniciované vo vonkajšom prostredí, rešpektujúce pravidlá bezpečnej vzdialenosti. Umenie naďalej ohromnou silou spája ľudí, a to aj v časoch, keď nie je možné fyzicky spolu byť. Kultúra prispieva k pocitu životnej pohody ľudí, inšpiruje kreatívne riešenia a posilňuje tých, ktorým chýba nádej. Umenie pomáha nahliadnuť na realitu z perspektívy, s kritickým odstupom, a predstaviť si lepšiu budúcnosť, dokonca aj v zdanlivo neprekonateľnej neistote. Sme na prahu novej reality a je na nás, aby sme našli individuálnu silu a kolektívne zdroje, aby sme krízu premenili na vstupnú bránu do lepšej budúcnosti. Kultúra je nepochybne súčasťou riešenia.

Sektor kultúry, najmä múzické umenie, bol súčasne prvý, ktorý utrpel včasnou vlnou vnútroštátnych opatrení prijatých v reakcii na prepuknutie choroby COVID-19. Okrem toho budú predstavitelia múzických umení s najväčšou pravdepodobnosťou poslednými, ktorí budú môcť obnoviť svoje pravidelné činnosti, keď začnú vlády zmierňovať ochranné opatrenia. Súčasná kríza, hoci trvá iba niekoľko týždňov, už ohrozila existenciu miliónov nezávislých umelcov a malých subjektov.

Korona kríza nepriaznivo ovplyvnila už aj tak mimoriadne zraniteľný ekosystém odvetvia múzických umení, ktorý sa vyznačuje vysokým počtom nezávislých a samostatne zárobkovo činných osôb, zmluvami na dobu určitú či skrátenými úväzkami, flexibilnými pracovnými miestami v kombinácii s obmedzeným prístupom k sociálnym výhodám. Okrem toho, mnohé umelecké organizácie, festivaly a profesionálov, zastihla kríza v rozhodujúcom období roka, kedy mali zarobiť podstatnú časť svojho ročného príjmu.

Svetová umelecká komunita vykazuje obrovskú solidaritu a kreativitu pri vysporadúvaní sa s našou novou realitou. Je však evidentné, že je na národných vládach, aby zachránili kultúrny sektor, ktorý predstavuje živý sociálny zdroj, prináša obrovskú vnútornú hodnotu a prispieva k hospodárstvu.

Vyzývame preto národné vlády, aby prijali nasledujúce opatrenia, berúc do úvahy naliehavosť súčasného okamihu a s cieľom dlhodobej životaschopnosti a udržateľnosti odvetvia:

• Umožniť umelcom a kultúrnym pracovníkom prístup k dávkam v nezamestnanosti a sociálnym dávkam a kompenzovať im straty spôsobené krízou COVID-19.

- **Podporovať kultúru a umenie prostredníctvom EU Coronavirus Response Investment Initiative [1].**
- **Vytvoriť núdzové fondy pre sektor kultúry, mimo existujúcich rozpočtov ministerstiev kultúry a fondov na podporu umenia. Takéto nástroje musia byť vytvorené z finančných prostriedkov z iných rozpočtových kapitol osobitne určených na zmiernenie dôsledkov krízy COVID-19.**
- **Uplatňovať flexibilitu pre všetky existujúce schémy financovania, čo príjmom grantov umožní rozhodnúť sa, či by mali preložiť, zrušiť alebo transformovať činnosti, či predĺžiť celkové trvanie financovaného projektu.**
- **Zvýšiť investície do kultúry a umenia v roku 2020 a v nasledujúcom období, zamerané na ich oživenie a udržateľnosť.**
- **Zachovať rozpočty pre medzinárodné spolupráce a projekty, pretože sú zásadné pre budovanie kapacít a rozvoj lokálnej umeleckej scény.**
- **Iniciovať rozsiahlu diskusiu o súčasnom postavení umelca, s cieľom zabezpečiť udržateľnosť kariéry, praktík a aktivít umelcov, ako aj slobody prejavu umelcov, sociálneho a finančného uznania a individuálnej životnej spokojnosti.**
- **Preskúmať možnosť zavedenia všeobecného základného príjmu na ochranu ľudí pred budúcimi krízami a situáciami vyššej moci.**
- **Integrovať kultúru a umenie do stratégií hospodárskej a sociálnej regenerácie a budúcej transformácie, uznajúc pritom ich obrovský význam pre blaho občanov, ako aj ich schopnosť zjednocovať ľudí, a to aj v časoch, keď nie je možné komunikovať.**

Žiadame, aby sa uvedené opatrenia a ďalšie kroky smerom k navrhnutiu dlhodobej stratégie na posilnenie tohto odvetvia, ako aj na celkové oživenie spoločnosti a hospodárstva, uskutočňovali v inkluzívnom a nepretržitom dialógu s umelcami a kultúrnymi subjektmi.

[1] Pre členské štáty EÚ (vrátane Spojeného kráľovstva).

<https://www.ietm.org/en/rescue-the-arts-plea-to-national-governments>

Ďakujeme za porozumenie!

Za platformu Zachráňme kultúru a v mene mnohých aktérov kultúry a kultúrneho priemyslu na Slovensku.

V Bratislave 16. apríla 2020

Darina Kárová
predsedníčka

Silvia Hroncová
podpredsedníčka

Otvorené fórum Zachráňme kultúru

info@zachranmekulturu.sk

www.zachranmekulturu.sk

FB Zachráňme kultúru